## Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2027 -2030

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 287

Valmistelija

Talousjohtaja Heli Lähteenmäki

Kaupunginjohtajan ehdotus talousarvioksi 2027 ja taloussuunnitelmaksi 2027–2030 on valmistunut. Kaupunginhallitus käsittelee sitä 26.10. sekä 9.11.2026 ja kaupunginvaltuusto 16.11.2026.

Liite 1, KH 26.10.2026

Kaupunginhallitus antoi 16.6.2026 toimielimille vuoden 2027 talousarvion laadintaa varten valmisteluohjeet eli toimialoille annetun ohjeellisen toimintakateluvun. Lähtökohtana on ollut vuoden 2025 tilinpäätöksen luvut, koska aiempien vuosien varovaisuus talousarvion luvuissa on johtanut vuosittain parempiin lopputuloksiin tilinpäätöksissä. Näin vuoden 2027 talousarvio on saatu realistiselle pohjalle.

Yleinen talouskehitys Suomessa on ollut jo usean vuoden hyvin vaimeaa, mutta kuluvana vuonna on näkyvissä merkkejä paremmasta. Positiivista kehitystä varjostaa kuitenkin öljyn hinnan nousu ja tästä johtuva inflaation kiihtymisen uhka, joka vaikuttaa moneen talouden tekijään.

Naantalin taloussuunnitelma nojaa yleisen talouden tilanteen paranemiseen, joka näkyy mm. työllisyyden ja verotulokehityksen paranemisena hiljalleen. Samalla jatketaan organisaation kehittämistä 20230-luvun haasteita kohti. Varsinaista sopeutusohjelmaa ei kuitenkaan tässä vaiheessa laadita.

Talousarvion 2027 toimintatuotot kasvavat 5,9 % kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna ja toimintakulut kasvavat 0,6 % Toimintakate pienenee 1,6 % kuluvaan vuoteen verrattuna. Verotulojen kasvu on 2,8 % ja valtionosuudet pienenevät hieman kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.
Rahoituserissä suurin muutos on korkokulujen kasvu lainanoton myötä. Muilta osin luvut ovat kuluvan vuoden talousarvion suuruusluokkaa. Vuosikate on 10,5 miljoonaa euroa.

Suurin muutos edelliseen vuoteen tulee suunnitelmanmukaisista poistoista. Niiden taso kasvaa yli 12 miljoonan euron eli yli 1,0 miljoonaa kuluvan vuoden normaaleiden poistojen tasosta. Syynä tähän on useiden monivuotisten hankkeiden valmistuminen vuoden 2026 lopulla ja niiden poistot kasvattavat kokonaisuutta yli 1,0 miljoonaa euroa. Kunnallistekniikan hankkeiden menojäännöspoistot ovat suuret ensimmäisinä vuosina (20 % menojäännöspoisto), mutta antavat hieman liikkumavaraa poistojen kehitykseen pitkällä tähtäimellä. Vuosikate ei kata poistoja vuonna 2027, joten tällä mittarilla talous on epätasapainossa.

Tilikauden tulos on -1,6 miljoonaa euroa. Poistoeron vähennyt parantaa tuloslaskelman alijäämäriviä 0,9 miljoonaa euroa, joten tilikauden alijäämäksi jää -0,8 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2027 on vielä miinuksella, ja suunnitelmavuosista myös 2028. Sen sijaan vuosina 2029 ja 2030 tilikauden tulos saadaan plusmerkkiseksi sekä tasapainoon vuosikatteen ja poistojen suhteen. Tämä perustuu verotulokasvun normalisoitumiseen sekä toimintamenojen kasvun hillintään.

Vuodesta 2027 eteenpäin investointitaso pienenee hieman aiempien vuosien huippulukemista alle 20 miljoonaan euroon vuosittain. Yhteensä investointeja tehdään suunnitelmakaudella 67,6 miljoonalla eurolla. Vuosikate vuonna 2027 on 10,5 miljoonaa euroa, joten lainaa joudutaan investointimenojen katteeksi ottamaan 6,9 miljoonaa euroa. Jotta velkaantuminen pysyy hallinnassa, tulee tulorahoituksen eli vuosikatteen riittää pääosaan investointimenoista. Tähän vaikutetaan sekä käyttötalouden tasapainolla että investointipäätöksillä. Strateginen tavoite kattaa investoinnit 60 %:sti tulorahoituksella täyttyy 2027-2029.

Korkokulut kasvavat, koska lainaa joudutaan ottamaan lisää joka vuosi investointien rahoittamiseen. Velkaantumistahti on kuitenkin huomattavasti rauhallisempaa kuin vuonna 2026. Lainaa suunnitelmakauden lopussa vuonna 2030 on 35,1 miljoonaa euroa, mikä on 1 662 euroa/asukas (asukasluku 21 120).

Suunnitelmakauteen sisältyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Verotulokehityksen ennustetaan olevan suunnitelmakaudella aiempia vuosia positiivisempaa ja kasvun korjaavan talouden epätasapainoa, mutta millä nopeudella talous tulee kasvamaan, se jää nähtäväksi. Samalla katse on tiukasti kustannusten kehityksessä, eli uusia avauksia vältetään ja nykyisten toimintatapojen tarkoituksenmukaisuutta tarkastellaan. Kustannuskehityksen suurin uhka tällä hetkellä on inflaation kiihtyminen.

Seuraavalla valtakunnan hallituskaudella tultaneen puuttumaan kuntarakenteeseen jollakin tavalla ja kuluvalla kaudella toteutumatta jääneeseen valtionosuusuudistukseen palataan. Sillä tulee olemaan vaikutusta Naantalin talouskehitykseen. Sama pätee kiinteistöverouudistukseen, joka oli pitkään vireillä, mutta ei ole edennyt.

Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan kuuluvat myös liiteosassa olevat ehdotukset henkilöstösuunnitelmaksi sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeiksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus aloittaa vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2030 taloussuunnitelman käsittelyn.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että henkilöstön edustaja Anne Kuukasjärvi oli läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki, kehitysjohtaja Rikumatti Levomäki, sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki, tekninen johtaja Reima Ojala ja henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki olivat läsnä asiantuntijoina tämän asian käsittelyn ajan .

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Jan Lindström saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös

Kaupunginhallitus käsitteli alustavasti talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2030.

Kaupunginhallitus 09.11.2026 § 306

Kaupunginjohtajan alkuperäinen ehdotus talousarvioksi 2027 sekä toiminta - ja taloussuunnitelmaksi 2027-2030 on liitteenä.

Liite 1, KH 9.11.2026

Kaupunginhallituksen 1. talousarviokäsittelyssä havaitut kirjoitus- ja tekniset virheet korjataan valtuustolle laadittavaan talousarviokirjaan, eikä niitä erikseen esitellä.

Kooste kaupunginhallituksen ensimmäisellä käsittelykierroksella esittämistä selvityspyynnöistä ja niihin laadituista vastauksista on oheismateriaalina. Yhteenveto hallituksen ensimmäisen kokouksen huomioista, "rasteista" ja selvityspyynnöistä oheistetaan.

Oheismateriaali:
- Selvityspyynnöt ja niihin laaditut vastaukset
- Luettelo 26.10.2026 kokouksen "selvityspyynnöistä", huomioista ym.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus jatkaa vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman 2027-2030 käsittelyä. Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2030. Kaupunginhallitus nimeää tulosalueitten vastuuhenkilöksi vuoden 2027 talousarviossa esitetyt viranhaltijat.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että tekninen johtaja Reima Ojala oli läsnä kokouksessa asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki oli läsnä kokouksessa asiantuntijana tämän asian käsittelyn ajan.

Merkittiin, että henkilöstön edustaja Anne Kuukasjärvi oli läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

**Käsittelyn aikana merkittiin seuraavat esteellisyydet:**

Merkittiin, että Sirpa Hagsberg, Pertti Arvonen, Markku Tuuna ja Tero Tavio poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä toteuttamisosan kohdan ”3.1. Konserni” käsittelyn ajaksi.

Esteellisyyden perusteena oli Tuunan osalta Naantalin Satama Oy:n hallituksen puheenjohtajuus, Tavion osalta Naantalin Vuokratalot Oy:n hallituksen varapuheenjohtajuus, Hagsbergin osalta Naantalin Satama Oy:n hallituksen jäsenyys ja Arvosen osalta Naantalin Energia Oy:n hallituksen varajäsenyys.

Merkittiin, että Leena Haanpää, Tommy Björkskog, Markku Tuuna, Kimmo Aho, Annika Rintamäki ja Tero Tavio poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä kohdan "Avustukset" käsittelyn aikana.

Esteellisyyden perusteena oli Tuunan osalta jäsenyys Naantalin Seniorit ry:n hallituksessa, Björkskogin osalta jäsenyys Jöns Budde -seuran hallituksessa (Kirjamessujen avustus) ja Naantalin Musiikkijuhlasäätiön hallituksessa, Haanpään osalta hallituksen jäsenyys Liikuntaseura Naantalissa, Ahon osalta hallituksen varapuheenjohtajuus Naantalin Musiikkijuhlasäätiön hallituksessa sekä Rintamäen osalta jäsenyys Velkuan Marttojen hallituksessa (Saaristolautakunnan avustukset).

Merkittiin, että jäsen Tero Tavio poistui kokouksesta käsiteltäessä tielautakuntien avustuksia. Esteellisyyden perusteena oli puheenjohtajuus Tyyneläntien tiehoitokunnassa.

**Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemät muutosehdotukset:**

Kaupunginjohtaja muutti kokouksessa pohjaesitystään seuraavasti:

Käyttötalousosa

**Kehittämispalvelut**
Matkailun tavoitteiksi sivulle 62 lisättiin seuraavaa:
”Strateginen tavoite 1: Elinvoimainen Naantali
Tavoite: Naantalin matkailubrändin ja vetovoiman kehittäminen, uudistava matkailu huomioiden.
Toimenpiteet: Tiedolla johtamisen avulla kehitetään matkailun valittuja kärkiteemoja, yhteistyössä alueen matkailutoimijoiden ja sidosryhmien kanssa.
Vastuu: matkailupäällikkö”

**Kaupunginhallituksen muutosesitykset:**

Käyttötalousosa

Varhaiskasvatus
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että Naantalin kotihoidon kuntalisän lapsimääräinen tuki säilytetään ennallaan vuoden 2026 tasolla (+ 50 000€).

Ympäristönsuojelu
Kaupunginhallitus lisäsi yksimielisesti 15 000 euron määrärahan vuoden 2027 talousarvioon Kailon saaren kaupungin puoleisen kaislikon poistamiseen.

Tilapalvelut (s 108)

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti lisätä käyttötalousosaan kohtaan Tilapalvelut 10 000 €:n määrärahan urheilutalon kuntokartoitukseen.

Investoinnit

Kaupunginhallitus teki yksimielisesti seuraavat muutokset investointiosaan

Kuparivuoren urheilukentän pintarakenteiden saneeraus (s. 125)

Määrärahan lisäys vuosille 2028 (450 000€ ) ja 2029 (1 000 000 €)

Karvetin jalkapallonurmi (s 126)

Kaupunginhallitus siirsi yksimielisesti Karvetin jalkapallonurmen suunnittelun ja toteutuksen vuodella eteenpäin: Suunnitteluun vuodelle 2028 (50 000€) ja toteuttamiseen vuodelle 2029 (500 000€)

Kirkkopuiston leikkipaikan uusiminen esteettömäksi leikkialueeksi (s 126)

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti poistaa Kirkkopuiston leikkipaikkaan varatun määrärahan (-30 000 euroa) vuodelta 2027.

Jäähallin peruskorjaus ja laajennus (s 132):
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti poistaa perusteluista lauseet: ”Samassa yhteydessä puretaan nykyinen urheilutalo”, sekä ”joka korvaa purettavien rakennusten tarpeelliset tilat.” (Lisäksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti lisätä Käyttötalousosaan kohtaan Tilapalvelut (s. 108) 10 000 €:n määrärahan urheilutalon kuntokartoitukseen).

**Pöytäkirjamerkinnät**

Keskustelun aikana kaupunginhallitus teki yksimielisesti seuraavat pöytäkirjamerkinnät:

Keskusvarasto (s. 105)
Keskusvarastosta laaditaan selvitys vuoden 2027 aikana siitä, paljonko hankintojen volyymistä menee varaston kautta ja paljonko suoraan loppukäyttäjille.

**KH -merkinnät**

Verkkosivu-uudistus (s. 119)
Karvetin liikunta-alueen parkkipaikka (s. 125)

Talousarvioehdotukseen tehtiin seuraavat euromääräiset muutokset:

**Käyttötalousosa**

| **Tulosalue/ muutosperuste** | **€** |
|---|---|
| Varhaiskasvatus/Nli lisä | +50 000 |
| Ympäristönsuojelu/ Kailon kaislojen niitto | +15 000 |
| Tilapalvelut/ Urheilutalon kuntokartoitus | + 10 000 |
| *menot yhteensä* | +75 000 |

| | |
|---|---|
| *tulot yhteensä* | 0 |
| **Nettomuutos** | **+75 000** |

**Investoinnit**

| | **2027** | **2028** | **2029** | **2030** |
|---|---|---|---|---|
| Kuparivuoren urheilukentän pintarakenteiden saneeraus | 0 | + 450000 | + 1000000 | 0 |
| Karvetin jalkapallonurmi | -50 000 | + 50 000<br>-500 000 | + 500 000 | 0 |
| Kirkkopuiston leikkipaikan uusiminen esteettömäksi leikkialueeksi | -30 000 | | | |
| | | | | |
| **Nettomuutos** | **-80 000** | **0** | **+ 1 500 000** | **0** |

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin edellä todetuin yksimielisin muutoksin.

Kaupunginvaltuusto 16.11.2026 § 88
666/02.02.00/2026

Kaupunginhallituksen ehdotus talousarvioksi 2027 sekä toiminta - ja taloussuunnitelmaksi 2027-2030 on liitteenä.

Liite 1, KV 16.11.2026

Ratkaisuvalta

Kuntalaki 14 §

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2027- 2030. Naantalin kaupungin vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027 - 2030 liitetään pöytäkirjaan.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki, kehitysjohtaja Riku Levomäki, tekninen johtaja Reima Ojala, sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki ja henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki olivat läsnä asiantuntijoina tämän asian käsittelyn ajan.

Valtuuston puheenjohtaja Hanna Gustafsson esitti talousarvion käsittelyjärjestyksestä seuraavaa:

”Ensiksi käydään yleiskeskustelu, joka aloitetaan kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan puheenvuoroilla ja sen jälkeen halukkaiden valtuustoryhmien puheenvuoroilla ryhmien suuruusjärjestyksessä.

Muutosehdotukset talousarvioon 2027 ja myös suunnitelmavuosille on tehtävä yleiskeskustelun aikana. Ehdotukset käsitellään ja mahdolliset äänestykset suoritetaan talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn asianomaisessa kohdassa. Muutosehdotukset ja toimenpidealoitteet on tehtävä kirjallisesti.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus käsitellään seuraavassa järjestyksessä:
- toteuttamisosa
- rahoitusosa
- käyttötalousosa
- investointiosa
- liitteet
- henkilöstösuunnitelma
- tuloslaskelma ja rahoituslaskelma
- talousarvion täytäntöönpanomääräykset ja
- konsernin tytäryhtiöt”

Edelleen puheenjohtaja totesi äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

”Hallintosäännön mukaan:
Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.

Investointiosassa ja henkilöstösuunnitelmassa talousarviovuodelle 2027 kohdistuva määräraha tai vakanssia koskeva muutosehdotus käsitellään ensiksi ja ko. asiaan mahdollisesti liittyvät muutosehdotukset suunnitelmavuosille käsitellään sen jälkeen erikseen.”

Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Yleiskeskustelun aikana, kaupunginjohtaja Laura Leppäsen ja talousjohtaja Heli Lähteenmäen puheenvuorojen jälkeen valtuustoryhmien puheenvuoron käyttivät valtuutetut Tero Tavio, Annika Rintamäki, Reetta Tanila-Järvinen, Leena Haanpää, Erika Tavio, Henry Palomäki sekä Anita Mäkilä.

Yleiskeskustelun jälkeen puheenvuoroja piti valtuutettu Pentti Arvonen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Toni Forsblom.

Puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, voidaanko talousarvio ja -suunnitelma käsitellä yhtenä kokonaisuutena vai onko yksityiskohtainen käsittely tarpeen.

Yksityiskohtaista keskustelua ei ollut tarpeen käydä.

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Naantalin kaupungin talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2027- 2030.

Naantalin kaupungin vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027 - 2030 liitetään pöytäkirjaan ja säilytetään erillisenä asiakirjana.